

Vergaderjaar 2011–2012

32 022

Wijziging van de Drank- en Horecawet met het oog op de terugdringing van het alcoholgebruik onder met name jongeren, de voorkoming van alcoholgerelateerde verstoring van de openbare orde, alsmede ter reductie van de administratieve lasten

B

VOORLOPIG VERSLAG VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT¹

Vastgesteld 8 november 2011

Het voorbereidend onderzoek van dit wetsvoorstel geeft de commissie aanleiding tot het maken van de volgende opmerkingen en het stellen van de volgende vragen. De commissie verzoekt de regering om deze vragen uiterlijk binnen vier weken na dagtekening van beantwoording te voorzien.

Inleiding

De leden van de **VVD**-fractie hebben met belangstelling kennis genomen van het wetsvoorstel dat de terugdringing van het alcoholgebruik onder met name jongeren beoogt, alsmede de voorkoming van alcoholgerelateerde verstoring van de openbare orde en de reductie van administratieve lasten. Zij hebben ten aanzien van de handhaving van de opgenomen regelingen enkele vragen.

De leden van de **PvdA**-fractie hebben met belangstelling kennis genomen van het voorliggende wijzigingsvoorstel. Zij hebben nog enkele vragen.

De leden van de fractie van het **CDA** hebben met veel belangstelling kennis genomen van het wetsontwerp, dat zij op hoofdlijnen ondersteunen. Zij onderschrijven met name het streven van de regering om alcoholgebruik onder jongeren terug te dringen. Met de regering zijn zij van mening dat daartoe naast wetgeving ook andere maatregelen, zoals voorlichting, preventie en hulpverlening noodzakelijk zijn. Voorts steunen zij van harte de opvatting van de regering dat veel beleid op dit terrein moet worden ingevuld en uitgevoerd door de lokale overheid, die immers met de plaatselijke omstandigheden het beste op de hoogte is. Ondanks hun steun voor de hoofdlijnen van het beleid resteert nog wel een aantal vragen voor de CDA fractie.

De leden van de **SP**-fractie zijn van oordeel dat in het onderhavige wetsvoorstel het belang van het kind zoals dit is opgenomen in art. 3 van

¹ Samenstelling:

Holdijk (SGP), Dupuis (VVD) (vice-voorzitter), Linthorst (PvdA), Putters (PvdA), Slagter-Roukema (SP) (voorzitter), Thissen (GL), Nagel (50PLUS), Hermans (VVD), Koffeman (PvdD), Kuiper (CU), Meurs (PvdA), Quik-Schuijt (SP), Reuten (SP), De Vries-Leggedoor (CDA), Flierman (CDA), Martens (CDA), vac. (CDA), Scholten (D66), Backer (D66), Van Ganzevoort (GL), De Lange (OSF), Beuving (PvdA), Popken (PVV), Frijters-Klijnen (PVV), Van Dijk (PVV), De Grave (VVD), Bröcker (VVD) en Beckers (VVD).

het Internationaal Verdrag inzake de rechten van het kind (hierna: IVRK) niet als uitgangspunt naar voren komt. Volgens de leden van de SP wordt in het wetsvoorstel te zeer beoogd een evenwicht te vinden tussen de belangen van de ontwikkeling en de gezondheid van onze jeugd en de belangen van het bedrijfsleven. De SP is van oordeel dat het wetsvoorstel niet deugt, omdat deze «de kool en de geit spaart».

De leden van de **D66**-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de incrementele wijzigingen in het wetsvoorstel. De leden van D66 zijn het met de regering eens dat alcoholmisbruik onder jongeren veel aandacht verdient. Wel hebben zij een aantal vragen ten aanzien van de dubbele lading van het enerzijds tegengaan van schadelijk alcohol gebruik onder jongeren en daaraan gerelateerde openbare orde problematiek en anderzijds het verminderen van administratieve lasten voor vrijwilligers en bedrijven.

De leden van de fractie van **GroenLinks** hebben waardering voor de intentie van het wetsvoorstel om het alcoholgebruik onder jongeren terug te dringen met het oog op met name de volksgezondheid. Zij hebben wel nog een vraag bij de keuze voor landelijke dan wel plaatselijke regelingen.

Terugdringing alcoholgebruik onder jongeren

De leden van de **VVD**-fractie geven aan dat nu er een tendens zichtbaar is dat jongeren elkaar treffen in hokken, keten, of mobiele feestkarren (op steeds wisselende standplaatsen ver van de openbare weg), het wenselijk lijkt dat er middelen zijn om ter plekke op te treden tegen alcoholgebruik door jongeren onder de 16 jaar. Er is daar geen sprake van commerciële omstandigheden, geen verstrekking tegen betaling en geen aanwezigheid van leidinggevenden of anderszins verantwoordelijken. De inkoop van de te nuttigen drank geschiedt na inzameling van de benodigde gelden. Is het gezamenlijk nuttigen van deze producten dan te beschouwen als het verstrekken van de ene deelnemer aan de andere en is het daarmee een strafbare handeling als er jongeren onder de 16 jaar bij betrokken zijn? Houdt de aanwezigheid van de jongere (<16 jr.) in dergelijke hokken of keten tevens in dat hij beschouwd wordt «alcohol aanwezig te hebben»? Is de regering van mening dat bij deze handelingen – het elkaar verstrekken van alcoholhoudende drank en het aanwezig hebben ervan – geen sprake is van een «duodelict»?

Verder vragen de leden of het voor het verrichten van uitvoerende handelingen bij de handhaving niet eenvoudiger zou zijn als in de wet opgenomen was dat de jongere onder de 16 jaar zelf strafbaar is voor het «gebruikt hebben» van alcoholhoudende drank. Het argument dat deze strafbaarstelling achterwege is gebleven vanwege het risico dat jongeren (< 16 jr.) in nood vanwege de te hoge drempel dan geen beroep zouden doen op hulpverlening lijkt volgens hen niet valide.

Ook vragen zij aan de regering hoe vaak er jaarlijks door jongeren (<16 jr.) medische hulp ingeroepen wordt vanwege teveel alcoholgebruik. Zijn er cijfers bekend omtrent zodanig gedrag en ontstaat zodanig gedrag niet meestal nadat het overmatige gebruik al enige tijd plaatsvindt? Is er sprake van een dalende tendens in het alcoholgebruik door jongeren en is die tendens ook zichtbaar bij ziekenhuis opnames ten gevolge van het zogenoemde «comazuipen»? Of is daar juist sprake van een stijgende lijn?

De leden van de VVD-fractie stellen dat aangezien gezondheidsschade bij jongeren vanwege alcoholgebruik, alsmede overlast ter zake in toeneemende mate voorkomen, verplichte medewerking aan een blaastest een adequaat middel zou kunnen zijn. Een dergelijke verplichting behoeft

vanwege de inperking van het recht op de onaantastbaarheid van het lichaam een wettelijke grondslag. Zij vragen of de regering ervan overtuigd is dat overlast en met name gezondheidsschade bij jongeren een zodanige omvang hebben dat nut, noodzaak en proportionaliteit tot wetgeving moeten leiden en of de regering daartoe maatregelen gaat nemen.

De leden van de **PvdA**-fractie vragen aan de regering op welke wijze zij met dit voorstel het schadelijk alcohol gebruik onder met name jongeren denkt tegen te gaan. Zij merken op dat er in het voorliggende wijzigingsvoorstel met name wordt ingezet op het voorkomen van alcohol gerelateerde openbare orde verstoring en het terugdringen van administratieve lasten. De voorstellen zijn nu gericht op strafbaarstelling en het opleggen van sancties en bestuurlijke boetes. Op welke wijze worden preventieve maatregelen getroffen om het schadelijk gebruik te voorkomen? Wordt dit geheel overgelaten aan de gemeenten of voorziet de regering ook in landelijk beleid op dit gebied? En biedt deze wet wel voldoende mogelijkheden om op te treden in het schemer gebied tussen publiek toegankelijke ruimtes en privé ruimtes? Het gaat hier vooral om de keten die door de jongeren zelf worden uitgebaat. Kunnen ouders verantwoordelijk worden gesteld als hier sprake is van overmatig gebruik?

Meer in het bijzonder valt het de leden op dat met dit voorstel de jongeren onder de 16 jaar zelf verantwoordelijk worden gehouden en strafbaar zijn als zij alcohol gebruiken in publieke ruimten. Op zichzelf kan de PvdA deze lijn steunen, op voorwaarde dat diezelfde verantwoordelijkheid ook bij de verstrekkers van alcoholhoudende dranken wordt gelegd. De PvdA fractie vraagt aan de regering of die verantwoordelijkheid en dus strafbaarstelling bij overtreding afdoende is geregeld en of deze in verhouding staat tot die van de jongeren zelf. Ook willen zij graag vernemen hoe de regering reageert op de berichten dat supermarkten drank verkopen die net onder de toegestane alcoholwaarde ligt om zo het verbod op verkoop van drank te kunnen ontlopen.

De PvdA-fractie merkt op dat de regering het experimenteerartikel dat gemeenten de mogelijkheid biedt om een grens van 18 jaar in plaats van 16 jaar te hanteren, heeft ingetrokken. Zij vragen of de regering kan toelichten wat de overwegingen zijn geweest om dit te doen en hoe dit besluit zich verhoudt met de toenemende evidentie van de schadelijke gevolgen van (overmatig) alcoholgebruik bij jongeren tot 18 en zelfs tot 21 jaar? Volgens de leden is er meer dan voldoende wetenschappelijk onderzoek beschikbaar dat aantoont dat de ontwikkeling van de hersenen in ernstige mate kan worden beïnvloed door te veel alcohol en zij vragen dan ook of de regering dit in haar afwegingen heeft meegenomen. Tenslotte vragen zij of de regering heeft overwogen om de leeftijd naar 18 jaar te brengen.

De leden van de **CDA**-fractie vragen aan de regering waarom het in het wetsvoorstel opgenomen verbod voor jongeren onder 16 jaar op het in bezit hebben van alcohol op «voor het publiek toegankelijke plaatsen» niet eveneens winkels (supermarkten en slijterijen) omvat. Op dit moment omvat dit verbod alleen de openbare ruimte en horeca-inrichtingen. Ook vragen zij of bij voorbeeld kampeerterreinen en sportvelden in dit kader volgens de regering als «voor het publiek toegankelijke plaatsen» gelden.

Een ander aspect dat door de leden naar voren wordt gebracht is het strafbaar stellen van het verkopen van alcohol aan personen van 16 jaar en ouder, die kennelijk van plan zijn de alcohol door te geven aan jongeren. De leden van de CDA fractie vragen aan de regering of deze bepaling handhaafbaar is en hoe het personeel in een slijterij, supermarkt

of horecagelegenheid wordt geacht deze intentie vast te stellen. Bovendien blijft volgens de leden in dit regime de persoon die op een voor het publiek toegankelijke plaats de alcohol doorgeeft aan jongeren van onder 16 geheel buiten schot. Strafbaarstelling van een dergelijke handeling – of dat nu gebeurt in een direct vervolg op het kopen van alcohol in een slijterij, supermarkt, of in een horecagelegenheid, of op een andere wijze – zou naar de indruk van de CDA-fractie het stelsel beter sluitend maken. De CDA fractie verneemt graag de opvatting van de regering hierover; waarom wordt deze handeling niet strafbaar gesteld?

De leden van de **SP**-fractie zien binnen het huidige wetsvoorstel als meest in het oog springende misser het leeftijdscriterium. De regering erkent de grote kans dat de hersenontwikkeling blijvende schade lijdt door het gebruik van alcohol zolang de hersenen nog niet uitontwikkeld zijn, namelijk bij jeugdigen jonger dan 24 jaar. De SP-fractie begrijpt dat het moeilijk is om maatregelen te treffen ten aanzien van meerderjarigen. De regering kiest echter voor maatregelen voor 16-minners en een experimenteel artikel waarmee gezien zou kunnen worden of 18 jaar een betere leeftijdsgrens is voor het voorhanden hebben van alcohol. Zes op de tien Nederlanders vindt echter dat de leeftijd 18 jaar zou moeten zijn. De VNG stelt het volgende:

«Verhogen leeftijdsgrens van 16 naar 18 jaar:

In het kader van het oplossen van het drankprobleem onder jongeren lijken nu alle maatschappelijke organisaties zich te kunnen vinden in het verhogen van de leeftijdsgrens. Vele gemeenten hebben zich inmiddels uitgesproken voor het verhogen van de leeftijdsgrens. Immers thans is de verstrekking van sterke drank alleen toegestaan aan personen van 18 jaar en ouder. Dit vage onderscheid tussen het verbod van verstrekken van «zwakalcoholische»drank aan jongeren vanaf 16 en het verstrekken van sterke drank alleen aan personen van 18 jaar en ouder is met het verhogen naar een leeftijdsgrens van 18 jaar uit de wereld. Voor de handhaving en controle is er een duidelijke lijn. De VNG pleit in dit kader dan ook om de leeftijdsgrens in dit wetsvoorstel te verhogen van 16 naar 18 jaar. De tijd is daar nu rijp voor!!»

De Commissie Van der Donk beveelt eveneens een leeftijd van 18 jaar aan voor zowel alcohol als drugs.

De vorige regering wilde gemeenten die daar belangstelling voor hadden in de gelegenheid stellen te experimenteren met een leeftijdsgrens van 18 jaar. Dat experiment zou dan geëvalueerd worden en eventueel kunnen leiden tot een algehele verhoging van de leeftijd waarop minderjarigen alcohol mogen kopen en aanwezig hebben. Door een amendement is de experimenteerbepaling uit het wetsvoorstel verdwenen. Blijkens de nota naar aanleiding van het nader verslag ziet de huidige regering niets in het verhogen van de leeftijd waarop minderjarigen alcohol mogen kopen dan wel aanwezig hebben. De leden van de SP vragen of de regering het met hun eens is dat een 18-min maatregel veel toekomstige schade aan de volksgezondheid, zowel de fysieke als de psychische, kan voorkomen. En dus dat een dergelijke maatregel zowel het welbevinden van een grote groep van de bevolking alsook 's lands financiën zou kunnen dienen? Zij vragen ook of de regering het met hun eens is dat de huidige stand van de wetenschap verplicht om minderjarigen te beschermen tegen ernstige en onomkeerbare schade ten gevolge van alcohol gebruik. Zo nee, waarom niet? Hoe ziet de regering dit in het licht van art. 24 van het IVRK? Welke landen in de EU kennen een leeftijdsgrens van 16 respectievelijk 18 jaar voor de aankoop van alcoholhoudende drank? Is de regering bereid om beleid te ontwikkelen om op termijn een leeftijdsgrens van 18 jaar in te voeren? Te denken valt aan voorlichting aan ouders, scholen en andere maatschappelijke organisaties over het feit dat de regering van plan is om over bijvoorbeeld 2 jaar te komen met een voorstel tot een verdere

verhoging van de leeftijd waarop het gebruik van alcohol is toegestaan. Zo nee, waarom niet?

Een ander punt dat door de SP-leden naar voren wordt gehaald is de reclame voor alcohol. De regering stelt dat een algeheel verbod op alcoholreclame op radio en televisie disproportioneel zou zijn, omdat – anders dan bij roken – verstandig en gematigd alcoholgebruik niet schadelijk is voor de gezondheid. Zij vragen of de regering erkent dat – wat daar ook van zij ten aanzien van volwassenen – dit niet opgaat voor jongvolwassenen tot 24 jaar. Het reclameverbod tot 21 uur treft zelfs voor 16-jarigen geen doel. Het effect van Tv-reclame voor alcoholhoudende drank is voldoende aangetoond, aldus de nota naar aanleiding van het verslag (p.7). Disproportionaliteit veronderstelt een belangenafweging. Welke belangen weegt de regering hier tegen elkaar af? En hoe verhoudt zich dat ten opzichte van art. 3 IVRK? Zijn de resultaten van de evaluatie van het alcoholreclameverbod op radio en TV al bekend? (p. 14 nota naar aanleiding van het nader verslag)? Zo nee wanneer worden deze thans verwacht?

Op een vraag van de SP-fractie in de Tweede Kamer antwoordde de regering dat zij geen regelgeving gaat introduceren met betrekking tot sportsponsoring omdat het effect op het alcoholgebruik door jongeren onvoldoende is aangetoond. Is daar onderzoek naar gedaan? Zo ja, wat is daarvan exact het resultaat? Zo nee, is er bereidheid bij de regering om dat alsnog te doen? Is de regering het eens met de SP dat reclame voor alcohol op een sportveld een ongewenste boodschap uitzendt: «U bent lekker sportief bezig, dus U heeft na de wedstrijd wel een paar biertjes verdiend?» De leden van de SP vragen aan de regering om reactie hierop.

Ook brengen de leden een punt ten aanzien van de strafbaarheid van 16-minners naar voren. Volgens art. 45 is – na het amendement Bouwmeester en Uitslag – de jongere wel strafbaar op straat en in de kroeg maar niet in de winkel. In de supermarkt en slijterij is immers de ondernemer verantwoordelijk. In het café zijn zowel de ondernemer als het kind verantwoordelijk, omdat – zo begrijpen de leden – de barkeeper niet kan nagaan of de 12 biertjes die iemand aan de bar koopt alle 12 bestemd zijn voor 16 plussers. Dat is een reëel argument. Volgens de tekst van art. 45 is de 16-minner echter ook strafbaar als hij, na een gezamenlijke fietstocht met zijn vader op een terrasje een biertje drinkt. Hier dienen volgens de leden zowel de vader als de ondernemer verantwoordelijk te zijn. De vader is echter onder het huidige wetsvoorstel niet strafbaar, de ondernemer wel. Het komt de leden ongepast voor om het kind in een dergelijke situatie te straffen. Hoe denkt de regering daarover?

Daarnaast heeft de SP-fractie enkele vragen ten aanzien van de handhaafbaarheid van het verbod van het «aanwezig of voor consumptie gereed hebben van alcohol» (art. 45). De VNG wijst op de moeilijke handhaafbaarheid van deze bepaling: een blikje is snel weggegooid of doorgegeven aan een ouder vriendje. Daarnaast staat vast dat het «indrinken» vaak bij iemand thuis gebeurt. Een jongere <16 jaar kan dan niet onderweg naar de kroeg of disco worden aangehouden, tenzij hij zichtbaar dronken is. Dat is bij jongeren niet snel het geval, zij blijven lang vast ter been, en lawaaierig schreeuwen hoeft ook niet op dronkenschap te wijzen bij deze groep. Indien het gebruik zelf strafbaar zou zijn gesteld zou in die situatie door middel van een blaastest ingegrepen kunnen worden en erger kunnen worden voorkomen. De toenmalige regering gaf als argument om dat niet te doen dat dit gebruik in de Opiumwet evenmin strafbaar is gesteld. De reden hiervoor is dat het strafbaar stellen van het gebruik van drugs schadelijk zou zijn voor de volksgezondheid omdat het de drempel naar de hulpverlening verhoogt. Volgens de indieners zou de zelfde redenering kunnen worden toegepast op alcohol. De SP-fractie stelt

echter dat er in het onderhavige wetsvoorstel geen sprake is van een algeheel verbod op alcohol. Het gaat hier op dit moment slechts om 16-minners. Bij deze groep is naar de mening van de SP hulpverlening nog niet aan de orde. De groep die met dit wetsvoorstel beschermd moet worden is nog niet verslaafd maar onverantwoord aan het experimenteren. Bovendien ligt, bij veronderstelde achterliggende problematiek, een verwijzing naar Bureau Jeugdzorg (die gedaan kan worden zonder toestemming van de betrokkene of zijn ouders) door de opsporingsambtenaar meer voor de hand dan een advies om op basis van vrijwilligheid hulp te zoeken. De aansluiting bij de Opiumwet gaat daarom niet op. Er lijkt dus geen steekhoudende reden aanwezig om het gebruik van alcohol bij 16-minners niet strafbaar te stellen. De SP-fractie verzoekt dienaangaande een gemotiveerde reactie van de regering.

De leden van de SP-fractie hebben ook enkele vragen ten aanzien van de sluitingstijden van uitgaansgelegenheden voor jongeren. Het burgerinitiatief «Vroeg op stap» heeft een grote weerklank gevonden in de Nederlandse samenleving. Het voorstel was een landelijke sluitingstijd van 02.00 op vrijdag, zaterdag en zondag. De overige dagen is de sluitingstijd 24.00, waarbij er bij de gemeente een bevoegdheid bestaat om bepaalde uitzonderingen te maken. De regering wil daar niet aan. In de eerste helft van 2008 zijn er gesprekken geweest met de horeca, de gemeenten, ouders en jongeren. Daarbij is gebleken dat er nagenoeg geen draagvlak zou zijn voor het idee om de sluitingstijd te vervroegen. *«Het ontbreken van een landelijk draagvlak was voor de regering een doorslaggevende reden om het regeringsstandpunt, neergelegd in de Hoofdlijnenbrief alcoholbeleid, niet te heroverwegen.»* Dit standpunt, gebaseerd op één bijeenkomst, staat volgens de SP lijnrecht tegenover de grote weerklank die het burgerinitiatief heeft ondervonden. Bovendien is de SP-fractie van oordeel dat niet de opinie van groepen met tegengestelde belangen leidend dient te zijn. De overheid dient zijn verantwoordelijkheid te nemen waar het gaat om de bescherming van de gezondheid van jongeren. De vragen van de SP daarbij zijn: is het «comazuipen» sinds 2008 toegenomen? Zo ja, dan ligt de relatie met in- of vóórdrinken voor de hand. Het drinken vóór het eigenlijke stappen gebeurt om twee redenen:

1. Drank is duur in de horeca. Thuis of in een keet is het goedkoper.
2. Het duurt lang voor het gezellig wordt in de kroeg, dus gaan we maar vast los.

De verwachting ligt voor de hand dat er minder in- of vóórgedronken zal worden als de kroeg eerder sluit. De jongeren zullen dan eerder uitgaan. En het biertje is in de kroeg duurder dan in de keet. De jongeren zullen dus door de bank genomen minder alcoholhoudende drank tot zich nemen. De SP vraagt of de regering dit met hen eens is, en zo nee: waarom niet?

Een ander punt dienaangaande dat de SP naar voren brengt is het voorzien in meer en betere uitgaansgelegenheden voor 16-minners. Gemeentelijke overlast problematiek heeft onder andere te maken met een gebrek aan goede uitgaansmogelijkheden voor jongeren. De regering heeft daarover een notitie opgesteld en deze notitie besproken met de VNG. De VNG heeft er tijdens een minisymposium in 2009 aandacht aan besteed. De SP wil graag weten of hierin daadwerkelijk verbetering is gekomen. Kan de regering aangeven wat diverse gemeenten gerealiseerd hebben?

Ook vragen zij of de regering de mogelijkheid van een Halt-afdoening bij overtreding van de leeftijdsgrens inmiddels heeft besproken met Openbaar Ministerie (nota n.a.v. het verslag p. 27) en wat de uitkomst van dat overleg is. Tenslotte vragen de leden van de SP-fractie aan de regering

of het rapport over alcoholverkoop aan jongeren reeds is opgesteld en of zij dit zo snel mogelijk mogen ontvangen.

De leden van de **D66**-fractie vragen aan de regering hoe zij denkt de alcoholverkoop aan 16-minners via internet te kunnen controleren. In de nota naar aanleiding van het verslag van 20 februari 2010 verwijst de regering naar de bepaling in artikel 46c van boek 7 B.W., die bepaalt dat de verkopende partij zich kenbaar moet maken. Deze bepaling beschermt slechts de koper. Naar opvatting van de leden van de D66-fractie heeft de handhavende autoriteit daar geen zicht op. De leden verzoeken van de regering een reactie hierop.

Naar de mening van de leden van de D66-fractie strookt de mogelijkheid van gemeente tot het koppelen van toegangsleeftijden aan sluitingstijden niet met een van de twee pijlers van het wetsvoorstel. Deze mogelijkheid levert enkel een lastenverzwaring op voor ondernemers, aangezien zij iemand bij de deur hebben moeten staan wanneer de gemeente gebruik maakt van deze mogelijkheid. Ook ontbreekt de redenering achter deze maatregel. In welke mate draagt het koppelen van toegangsleeftijden aan sluitingstijden bij aan het tegengaan van schadelijk alcoholgebruik onder jongeren? Er zijn verschillende voorbeelden van landen aan te wijzen waaruit blijkt dat sluitingstijden niet gerelateerd zijn aan de hoeveelheid alcohol die genuttigd wordt.

Ook draagt de mogelijkheid tot het op lokaal verbieden van buitensporige prijsacties volgens de leden van de D66-fractie niet bij aan het tegengaan van alcoholgebruik onder jongeren. De leden verwachten dat hierdoor enkel een verschuiving plaats vindt van het probleem, aangezien jongeren thuis meer alcohol zullen nuttigen. Zij vragen aan de regering om haar visie hierop.

De leden van de **GroenLinks**-fractie hebben enkele vragen bij het voornemen om het aanwezig hebben van alcoholhoudende drank door jongeren onder de 16 jaar op voor het publiek toegankelijke plaatsen te verbieden. Hoewel deze leden het streven naar vermindering van alcoholgebruik door jongeren steunen, vragen zij zich af waarop de aanname rust dat dit verbod tot een vermindering van alcoholgebruik zal leiden. Vindt het alcoholgebruik van deze jongeren vooral plaats op voor het publiek toegankelijke plaatsen? Als dat niet zo is, is het voorgenomen verbod dan wel proportioneel ten opzichte van het doel? Ten slotte vragen deze leden of het strafrecht wel het geëigende middel is voor alcoholpreventie bij jongeren.

Decentralisatie, toezicht en handhaving

De leden van de **VVD**-fractie vragen aan de regering hoe het toezicht op de gebodsbepalingen – met name die ten aanzien van jongeren onder de 16 jaar – door gemeenten wordt uitgeoefend in horecagelegenheden, sportaccommodaties alsook in slijterijen, grootwinkelbedrijven en tankstations, maar zeker ook op de openbare weg. Zij merken daarbij op dat jongeren meestal in groepen verkeren en dat het individualiseren, vaststellen van de leeftijd en vervolgens aantonen van het bezit dan wel de aanwezigheid van drank vaak ondoenlijk is; zeker voor functionarissen die op afstand herkenbaar zijn.

De leden van de **PvdA**-fractie steunen de in het voorstel opgenomen keuze voor een vergaande decentralisatie naar de gemeenten en zien het belang van maatwerk op lokaal niveau en het samenwerken met ketenpartners op dat niveau. Zij vragen echter aan de regering in hoeverre gemeenten voldoende zijn toegerust om de taak van de Voedsel en

WarenAutoriteit (hierna: VWA) over te nemen en welke maatregelen er worden getroffen om de kennis en expertise naar de gemeenten te brengen. Ook vragen zij of er is voorzien in een financiële tegemoetkoming voor deze extra taak en of er is overwogen om een deel van het toezicht toch bij de VWA te houden, opdat deze autoriteit in voorkomende gevallen toch kan optreden dan wel een vorm van proportioneel toezicht kan houden. Daarnaast vragen zij of de regering voornemens is om een vorm van monitoring in te zetten, opdat inzicht verworven kan worden in de effectiviteit van het gemeentelijk beleid. Zij vragen of dit wellicht een taak kan zijn voor de VWA.

Ook de leden van de **CDA**-fractie steunen de opvatting van de regering dat een essentiële rol is weggelegd voor de lokale overheid, zowel waar het gaat om het formuleren van beleid, onder meer in verordeningen, als in het toezicht en de handhaving. Het is hen opgevallen dat in de Tweede Kamer bij sommige partijen de neiging bestond om taken met betrekking tot regelgeving en handhaving te centraliseren. De regering heeft zich daar terecht tegen verzet. Wel vragen deze leden zich af in hoeverre de regering zicht heeft op het gemeentelijk beleid, en de effectiviteit daarvan. Hoe zal de regering deze effectiviteit te zijner tijd in samenhang met de door de Tweede Kamer gevraagde evaluatie van de wet beoordelen?

Ook wordt door de leden van de CDA-fractie de bevoegdheid van de burgemeester om sancties op te leggen aan de ondernemer die alcohol aan jongeren onder de 16 jaar verkoopt naar voren gehaald. Zij stellen de vraag of deze nieuwe strafbevoegdheid wenselijk is, aangezien de burgemeester niet in de eerste plaats een «rechterlijk» bestuursorgaan is. Graag vernemen de leden van de CDA-fractie in dit kader voorts of ook is overwogen deze verkoop «gewoon» als economisch delict te beschouwen, waardoor de strafbevoegdheid aan de rechter toekomt, en waarom deze keuze niet is gemaakt. Is als gevolg van de nu voorziene sanctiebepalingen de Wet Economische Delicten niet van toepassing?

Verder vragen de leden van de CDA-fractie zich af hoe de handhaving in de praktijk geregeld wordt. Ziet de regering dit als een taak van lokale ambtenaren met opsporingsbevoegdheid? En zo ja in welke sector van het gemeentelijk apparaat voorziet men dan dergelijke taken? Is het de bedoeling dat hier nieuwe ambtenaren voor worden aangesteld, of komt het bij het takenpakket van handhavingsambtenaren? Indien de handhavingstaak primair bij de politie wordt belegd, is de regering dan van mening dat deze typisch lokale taak ook na komende de verandering in het politiebestedel daar thuis hoort?

Dat de controle faciliteit op alcoholgebruik door 16-minners van de VWA wordt overgedragen aan de burgemeester kan steun vinden bij de leden van de fractie van **D66**. De leden hebben wel een vraag bij de bevoegdheden die de burgemeester kan inzetten. Volgens het voorstel kan de burgemeester de bestuurlijke boete opleggen op grond van artikel 44. Ook kan hij de verkoop van zwakalcoholhoudende drank na drie waarschuwingen tijdelijk beletten op grond van artikel 19. Dit kan mogelijk leiden tot een cumulatie van sancties. Zij vragen aan de regering om uitleg over de omstandigheden waaronder de burgemeester de ene dan wel de andere sanctie kan inzetten en welke afwegingen hierbij hebben te gelden.

Ook hebben de leden van de D66-fractie vraagttekens bij de uitvoerbaarheid van het wetsvoorstel. Het wetsvoorstel valt of staat bij de goede handhaving. Gemeenten hebben 150 miljoen euro gestort gekregen in het gemeentefonds, geld dat niet geormerkt is. Hoe garandeert de regering in tijden van een economische crisis en bezuinigingen bij gemeenten, dat gemeenten ook daadwerkelijk voldoende financiële middelen besteden

aan de handhaving van het wetsvoorstel? In de Memorie van Toelichting is te lezen dat er op dit moment slechts één keer in de 2 tot 3 jaar controle wordt uitgevoerd bij vergunninghouders. Welke frequentie is tot doel gesteld voor gemeenten en worden zij hier ook op afgerekend?

De leden van de **GroenLinks**-fractie hebben nog enkele vragen ten aanzien van het overhevelen van bevoegdheden naar gemeentelijk niveau. In het wetsvoorstel en de correspondentie met de Tweede Kamer (onder andere de Nota naar aanleiding van het nader verslag d.d. 26 april 2011) wordt op een aantal onderdelen gesteld dat die landelijk geregeld moeten worden om duidelijkheid te verschaffen, terwijl andere onderdelen tot de plaatselijke bevoegdheid worden gerekend. Het is echter onduidelijk op welke gronden dat verschil wordt gemaakt. Waarom is bijvoorbeeld het sluiten van de drankafdeling van een supermarkt na drie overtredingen binnen een jaar een kwestie van «lokaal maatwerk», evenals het verlenen van een ontheffing op grond van artikel 35? Welke gronden kunnen er zijn om daar lokaal soepeler mee om te gaan en hoe verhouden die gronden zich tot wat met dit wetsvoorstel wordt nagestreefd? Kunnen lokale afwegingen belangrijker zijn dan de nagestreefde volksgezondheid?

Reductie administratieve lasten

De leden van de **CDA**-fractie vragen zich af waar in het uiteindelijk wetsontwerp de voordelen in termen van minder administratieve lastendruk en regelgeving zitten. Hoewel in de Memorie van Toelichting hier uitvoerig aandacht aan is besteed, verdient het volgens de leden aanbeveling om ook in deze fase – na de behandeling in de Tweede Kamer, als wijziging van het wetsontwerp in beginsel niet meer mogelijk is – de balans opnieuw op te maken.

De leden van de **D66**-fractie vragen aan zich af wat in het huidige wetsvoorstel de hoogste prioriteit verdient: het tegengaan van schadelijk alcoholgebruik of het verminderen van de lasten voor vrijwilligers en bedrijven. De regelingen voor de horeca ten aanzien van evenementen en lokale festiviteiten, een plek waar doorgaans veel alcohol wordt genuttigd door jongeren, worden versoepeld. De persoon die leiding geeft aan de horeca tijdens deze activiteiten hoeft niet langer te beschikken over een Verklaring Sociale Hygiëne. Het lijkt er op alsof hier voorrang wordt gegeven aan het verminderen van lasten en minder prioriteit wordt gegeven aan – volgens de leden – de belangrijkste pijler van het wetsvoorstel: het terugdringen van alcoholgebruik onder jongeren. De leden verzoeken aan de regering of zij hierop wil reageren.

Overig

De leden van de **VVD**-fractie merken op dat er in de Drank en Horecawet een limiet van 15% alcohol is opgenomen ten aanzien van de toegestane verkoop van drank in supermarkten. Steeds meer bij jongeren populaire (mix)drankjes worden net onder die limiet aangeboden, hebben een hoog zoet gehalte en lijken daarmee onschuldiger dan zij in werkelijkheid zijn. Nu die limiet in het verleden min of meer willekeurig tot stand is gekomen lijken er volgens de VVD voldoende redenen aanwezig om dat alcoholpercentage voor verkoop in supermarkten te heroverwegen. Zij vragen of de regering hiertoe bereid is.

De leden van de **CDA**-fractie vragen aan de regering hoe zij zich voorstelt de wet te evalueren en verwijzen daarbij naar de motie Straus (TK 32 022, nr. 82). Zij zien de evaluatie van de effectiviteit van de voorgestelde wetgeving – zowel in zijn normstelling als in de handhaving – met veel

belangstelling tegemoet. Ook vragen de leden aan de regering of zij hen wil informeren over de stand van zaken ten aanzien van het – bij behandeling in de Tweede Kamer toegezegde – overleg met het relevante bedrijfsleven over de effectiviteit van controlesystemen.

De leden van de **D66**-fractie hebben een vraag over de verkoop van alcohol via het internet. De regering heeft in de Tweede Kamer toegezegd onderzoek uit te voeren naar de problemen op dit gebied, eventueel misbruik en mogelijke oplossingen. Hoever staat het met dit onderzoek?

De leden van de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport zien met belangstelling de antwoorden van de regering tegemoet.

De voorzitter van de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
Slagter-Roukema

De griffier van de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
De Boer